

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING

STRIJBEEKSEWEG

TE ULVENHOUT

Ecologie

Rapportage quickscan Wet natuurbescherming

Strijbeekseweg te Ulvenhout

Opdrachtgever	Rho Adviseurs voor leefruimte Torenallee 20 5617 BC Eindhoven
Rapportnummer	14930.002
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	24 mei 2022
Vestiging	Zuid-Holland Hoofdweg 240 3067 GJ Rotterdam 088 - 5001600 rotterdam@econsultancy.nl
Opsteller	De heer J. Lerou, MSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Mevrouw A.M. Vergeer, MSc
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbers een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy aanvaardt op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	6
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	7
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	8
	4.1 Zorgplicht	8
	4.2 Soortenbescherming	8
	4.3 Gebiedenbescherming	9
	4.4 Houtopstanden	10
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	11
	5.1 Vogels	11
	5.2 Vleermuizen	13
	5.3 Overige zoogdieren	15
	5.4 Reptielen, amfibieën en vissen	16
	5.5 Ongewervelden	17
	5.6 Planten	18
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING	19
	6.1 Broedvogels	19
	6.2 Vleermuizen	20
	6.3 Overige zoogdieren	20
	6.4 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën	21
	6.5 Amfibieën	21
	6.6 Vissen	22
	6.7 Ongewervelden	22
	6.8 Overige soort(groep)en	22
7	TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING	23
	7.1 Natura 2000	23
	7.2 Natuurnetwerk Nederland	24
8	HOUTOPSTANDEN	25
9	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	26

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Rho Adviseurs voor leefruimte opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming aan de Strijbeekseweg te Ulvenhout.

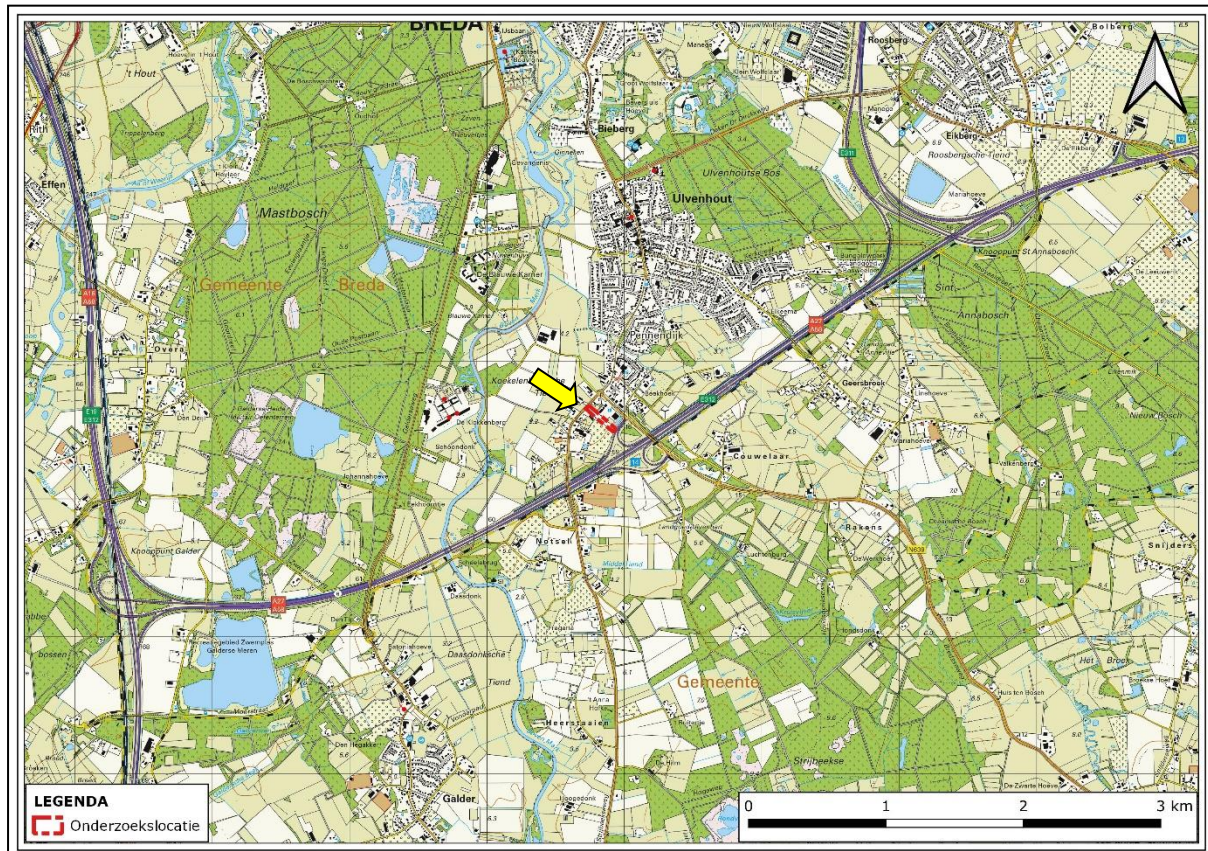
De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en heeft als doel in te schatten of op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 7.726 \text{ m}^2$) ligt aan de Strijbeekseweg te Ulvenhout. In figuur 1 is de ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft een braakliggend agrarisch veld. De onderzoekslocatie is compleet onbebouwd. Op de bermen langs de randen van de onderzoekslocatie na is vegetatie afwezig. In de bermen langs de randen van de onderzoekslocatie is vegetatie aanwezig in de vorm van onder andere smeewortel, gestreepte witbol, dovenetel, zuring, grote lisdodde, brandnetel en kluwenhoornbloem. Langs de noordoostelijke, zuidoostelijke en zuidwestelijke randen zijn afwateringskanalen aanwezig. Het afwateringskanaal langs de zuidoostelijke rand is opgedroogd. Het afwateringskanaal langs de noordoostelijke rand is deels opgedroogd. Water is in dit afwateringskanaal vooral in het noordwestelijke deel aanwezig. Het afwateringskanaal langs de zuidwestelijke rand is aan de noordwestelijke kant opgedroogd, maar is aan de zuidoostelijke kant gevuld met water. Het water van dit afwateringskanaal is op sommige plekken vervuild.

Direct aan de overzijde van het noordoostelijke afwateringskanaal van de onderzoekslocatie zijn struiken van beuken aanwezig. Ook bevindt zich hier, parallel aan de onderzoekslocatie, een bomenrij bestaande uit schietwilgen. Boomholtes zijn in de schietwilgen niet aangetroffen. Daarnaast bevindt de bebouwing van RAV Brabant Midden-West-Noord, dat functioneert als ambulancepost en brandweerkazerne, zich hier. De bebouwing is opgetrokken uit stenen, is op sommige plaatsen met kunststof beplaat en heeft een plat dak. Direct ten zuidoosten van de bebouwing ligt het bijbehorende par-

keerderrein. Verder ten zuidoosten van de kazerne zijn een BP tankstation en de bebouwing van Vakgarage RG Ulvenhout gelegen. Beide gebouwen zijn uit kunststof opgetrokken en hebben een plat dak. Ten zuidoosten van de garage ligt een poel. Rond en in deze poel groeit veel (aquatische) vegetatie, maar ook zijn open stukken water aanwezig.

Ten noordwesten van de kazerne is het perceel op het adres van Strijbeekseweg 13 gelegen. Dit perceel wordt aan de zuidwestelijke zijde begrensd door een bomenrij bestaande uit esdoorn. Deze bomenrij is parallel aan de kazerne en staat loodrecht op de onderzoekslocatie. De dichtstbijzijnde boom van deze bomenrij bevindt zich direct aan de overzijde van het afwateringskanaal. Boomholtes zijn in deze bomen niet aangetroffen.

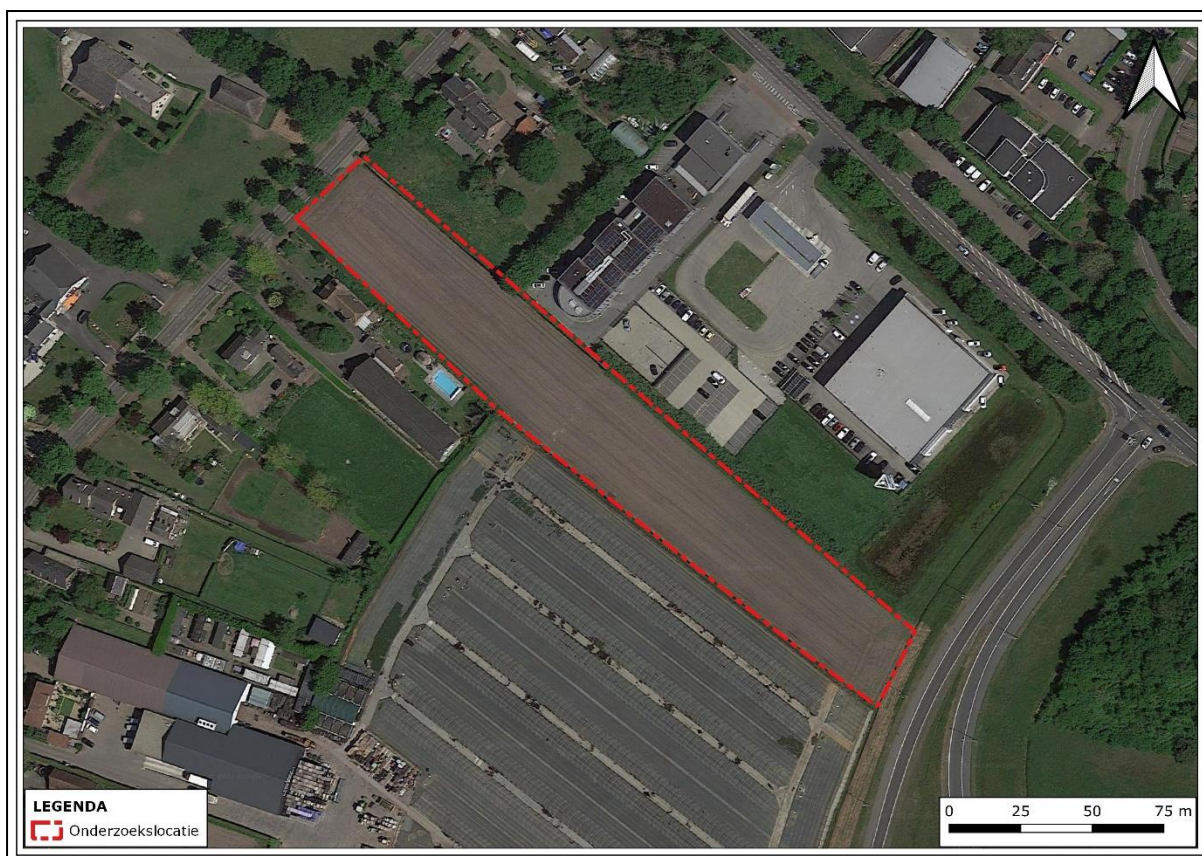
Direct ten noordwesten van de onderzoekslocatie is de Strijbeekseweg gelegen. Aan weerszijden van deze weg zijn bomenrijen bestaande uit zomereiken aanwezig. Boomholtes zijn in de zomereiken niet aangetroffen.

Direct aan de overzijde van het zuidwestelijke afwateringskanaal bevindt zich, aan de noordwestelijke kant, het perceel op het adres van Strijbeekseweg 15. Het perceel is van de onderzoekslocatie afgescheiden met een heg. Op het perceel staan een woonhuis dat uit bakstenen is opgetrokken en een schuur die uit hout is opgetrokken. Het woonhuis heeft een dakpannen zadeldak met openingen onder de kant- en nokpannen. De schuur heeft een zadeldak van kunststof. Ten zuidoosten van dit perceel is een kwekerij gelegen. Deze bestaat uit een aantal schuren die uit kunststof zijn opgetrokken met golfplaten zadeldaken en uit een terrein in de open lucht waar lavendel wordt gekweekt. De kwekerij is van de onderzoekslocatie afgeschermd met een ijzeren hek.

Op een afstand van circa 60 meter ten noordoosten van de onderzoekslocatie is de Chaamsebaan N639 gelegen. Tevens bevinden zich op een afstand van 10 tot 15 meter ten zuidoosten van de onderzoekslocatie de op- en afrit voor de Rijksweg A58.

Het Mastbos bevindt zich op een afstand van circa 1,2 kilometer ten westen van de onderzoekslocatie. Het Ulvenhoutse Bos is op een afstand van circa 1,6 kilometer ten noordoosten van de onderzoekslocatie gelegen. De Strijbeekse Heide bevindt zich op een afstand van circa 2,7 kilometer ten zuidoosten van de onderzoekslocatie. Op een afstand van circa 2,7 kilometer ten oosten van de onderzoekslocatie is het Sint Annabos aanwezig en op een afstand van circa 2,9 kilometer ten oosten van de onderzoekslocatie is het Nieuw-Bosch gelegen. De Chaamse Bossen bevinden zich op een afstand van circa 6,7 kilometer afstand.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 17 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Overzicht van onderzoekslocatie met uitzicht op het noordwesten, genomen vanaf de zuidoostelijke rand. Links is de kwekerij en rechts de bebouwing van RAV Brabant Midden-Noord-West te zien.

Figuur 4. Overzicht van onderzoekslocatie met uitzicht op het zuidoosten, genomen vanaf der Strijbeekseweg. Links is het perceel van de Strijbeekseweg 13 en rechts het perceel van de Strijbeekseweg 15 te zien.

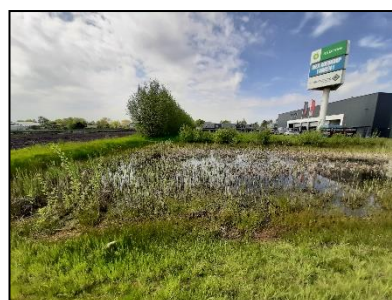
Figuur 5. Noordoostelijke rand van de onderzoekslocatie met struiken van beuken en bomenrij van schietwilgen.

Figuur 6. Zuidwestelijke rand met aan de overzijde de kwekerij.

Figuur 7. Opgedroogd afwateringskanaal langs de zuidoostelijke rand van de onderzoekslocatie en Vakgarage RG

Figuur 8. Poel ten noordoosten van het zuidoostelijke uiteinde van de onderzoekslocatie.

Figuur 9. Opgedroogd deel van het afwateringskanaal langs de noordoostelijke rand van de onderzoekslocatie. Aan de overzijde van het afwateringskanaal bevindt zich de bomenrij van schietwilgen.

Figuur 10. Opgedroogd deel van het afwateringskanaal langs de zuidwestelijke rand van de onderzoekslocatie. Aan de overzijde van het afwateringskanaal bevindt zich de heg behorend tot het perceel van de Strijbeekseweg 15.

Figuur 11. Perceel van de Strijbeekseweg 15.

Figuur 12. Hoofdbebouwing van de Strijbeekseweg 15.

Figuur 13. Heg behorend tot het perceel van de Strijbeekseweg 15 met achter de heg een schuur van de Strijbeekseweg 15 en daarachter een schuur van de kwekerij.

Figuur 14. Perceel van de Strijbeekseweg 13.

Figuur 15. Bomenrij van zomereiken langs de Strijbeekseweg.

Figuur 16. Vervuild water in zuidwestelijk gelegen afwateringskanaal.

Figuur 17. Water en vegetatie in poel ten noordoosten van onderzoekslocatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens nieuwbouw te realiseren op de onderzoekslocatie. In de noordwestelijke hoek van de onderzoekslocatie zal woningbouw gerealiseerd worden. Ten zuidoosten van de woningbouw zal een verenigingsloods gerealiseerd worden. Tussen de woningbouw en verenigingsloods zal groen aangeplant worden. In de zuidoostelijke hoek van de onderzoekslocatie zal groen en een waterbestemming gerealiseerd worden. In deze rapportage wordt, op basis van informatie verschaft door de opdrachtgever, ervan uitgegaan dat alle elementen buiten het plangebied onaangetast blijven. De bomenrijen, afwateringskanalen en de poel naast de onderzoekslocatie worden blijven naar alle waarschijnlijkheid onaangetast. Figuur 18 geeft een schets weer van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie.

Figuur 18. Schets van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie. De locatie van de woningbouw is met oranje/geel gemarkeerd. De locatie van de verenigingsloods is met roze gemarkeerd. Het aan te planten groen is met groen gemarkeerd. De locatie van de waterbestemming is met blauw gemarkeerd. Bron: Rho Adviseurs voor leefruimte.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 4 mei 2022. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Noord-Brabant opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. In het onderhavige onderzoek zijn geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Een globale toelichting wordt gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep versturend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Een algehele vrijstelling van de herplantplicht geldt voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenoemen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

5.1.1 Broedvogels met een jaarrond beschermd nest (categorie 1-4)

Deze categorieën betreffen broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Volgens de verspreidingsgegevens van het uitvoerportaal van de NDFF zijn in de afgelopen 5 jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie vogelsoorten waargenomen waarvan de nestlocaties jaarrond beschermd zijn. Deze categorie 1-4 broedvogelsoorten zijn: boomvalk, ransuil, buizerd, havik, sperwer, wespendif, roek, slechtvalk, ooievaar, huismus, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, steenuil en kerkuil.

De soorten **boomvalk**, **ransuil**, **buizerd**, **havik**, **sperwer** en **wespendief** kunnen op voorhand al worden uitgesloten op de onderzoekslocatie. Dit zijn soorten die broeden in bossen of halfopen landschappen, vaak hoog in een boomkruin waar ze grote nesten maken en hergebruiken. De onderzoekslocatie biedt geen geschikte broedmogelijkheden en habitat voor deze soorten vanwege de afwezigheid van bomen. In de bomen rondom de onderzoekslocatie zijn geen nesten waargenomen. Daarnaast zijn deze andere sporen van hun aanwezigheid niet aangetroffen op of rond de onderzoekslocatie tijdens het veldbezoek. Het is daarom voor deze soorten redelijkerwijs uit te sluiten dat ze op of nabij de onderzoekslocatie broeden. Nader onderzoek naar deze soorten wordt niet benodigd geacht.

De **roek** is een koloniebroeder en bouwt nesten in de toppen van hoge bomen. Roeken foerageren veel op akkers en voeden zich met zaden en insecten. Hoewel de onderzoekslocatie geschikt habitat biedt voor de roek en geschikte broedlocaties in de omgeving aanwezig zijn, is het uitgesloten dat de roek op of rond de onderzoekslocatie broedt. In de bomen rond de onderzoekslocatie zijn geen nesten aangetroffen. Tevens zijn roeken of sporen van hun aanwezigheid op en rond de onderzoekslocatie niet waargenomen. Nader onderzoek naar de roek wordt niet benodigd geacht.

De **slechtvalk** broedt op hoge stenige gebouwen zoals kantoorgebouwen, torens en fabrieksschoorstenen. De onderzoekslocatie is ongeschikt als broedlocatie voor de slechtvalk omdat dit soort hoge elementen ontbreken. Ook in de directe omgeving van de onderzoekslocatie zijn dergelijke hoge gebouwen afwezig. Tijdens het veldbezoek zijn geen slechtvalken of sporen die duiden op aanwezigheid van de soort waargenomen. Een nader onderzoek naar de slechtvalk wordt niet benodigd geacht.

De **ooievaar** broedt eveneens op hoge gebouwen, maar vooral nestpalen, bomen en hoogspanningsmasten worden gebruikt als broedlocatie. Nestpalen en hoogspanningsmasten zijn in de omgeving van de onderzoekslocatie niet aanwezig. Hoewel bomen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie aanwezig zijn, zijn in deze bomen geen nesten van ooievaars waargenomen. Daarnaast

zijn geen ooievaars of sporen die wijzen op hun aanwezigheid waargenomen tijdens het veldbezoek. Nader onderzoek naar de ooievaar wordt niet benodigd geacht.

De **huismus** en **gierzwaluw** broeden voornamelijk in nissen en onder dakpannen op daken van bebouwing. De onderzoekslocatie biedt geen geschikte broedlocatie voor deze soorten vanwege het ontbreken van bebouwing. De bebouwing van de Strijbeekseweg 15 is wel geschikt als broedlocatie voor deze soorten. De hoofdbebouwing bevat ruimtes onder de dakpannen die geschikt zijn voor huismussen als broedlocatie (zie figuur 19). Tevens zijn ruimtes onder de kant- en nokpannen bij de kopgevels aanwezig die geschikt zijn als broedlocatie voor gierzwaluwen. Tijdens het veldbezoek zijn geen gierzwaluwen of sporen van hun aanwezigheid (zoals krijtstrepen) waargenomen. Wel zijn huismussen gezien en gehoord rond de onderzoekslocatie. De bebouwing van de Strijbeekseweg 15 fungeert naar alle waarschijnlijkheid als broedlocatie voor huismussen. Eén vrouwtje schoot onder een dakpan in het midden van de noordwestelijke gevel van de hoofdbebouwing. Een ander vrouwtje schoot bij dezelfde bebouwing onder een dakpan van de zuidwestelijke gevel. Bij de andere gevels zijn tijdens het veldbezoek geen nesten waargenomen. De onderlinge afstand tussen de gevel en het afwateringskanaal langs de zuidwestelijke rand van de onderzoekslocatie bedraagt circa 3 meter. De onderzoekslocatie zou potentieel gebruikt kunnen worden door huismussen als stofbad. Echter, de onderzoekslocatie vormt geen essentieel leefgebied voor de huismus. In de directe omgeving zijn genoeg alternatieven te vinden in de vorm van braakliggende agrarische velden die huismussen eventueel als stofbad kunnen gebruiken. Nader onderzoek naar de huismus en gierzwaluw wordt niet benodigd geacht mits maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat (eventueel) in de hoofdbebouwing van de Strijbeekseweg 15 broedende individuen worden gestoord (zie hoofdstuk 6).

Figuur 19. Ruimtes onder dakpannen van de hoofdbebouwing van de Strijbeekseweg 15.

De **grote gele kwikstaart** nestelt graag bij stromend water in een nis in de muur, bij boomwortels in natuurlijke oevers en onder bruggen. Tijdens het veldbezoek is rond de onderzoekslocatie geen stromend water waargenomen, waardoor de onderzoekslocatie ongeschikt is voor de grote gele kwikstaart. Daarnaast zijn tijdens het veldbezoek in de omgeving van de onderzoekslocatie geen individuen van de soort waargenomen. Waarnemingen van deze soort in de NDFF zijn voornamelijk in de winterperiode gedaan, wanneer grote gele kwikstaarten hun broedterritorium verlaten. Het kan dus redelijkerwijs worden uitgesloten dat een grote gele kwikstaart broedt op de onderzoekslocatie. Nader onderzoek naar de grote gele kwikstaart wordt niet benodigd geacht.

De **steenuil** en **kerkuil** hebben de voorkeur voor halfopen tot open cultuurlandschappen met allerlei landschapselementen die voor afwisseling zorgen. De soorten broeden regelmatig in leegstaande bebouwing zoals schuren of in nissen van gebouwen, maar broeden in Nederland ook vooral in speciale nestkasten. De steenuil en kerkuil broeden ook in boomholtes. De onderzoekslocatie is door het ontbreken van geschikte boomholtes, leegstaande bebouwing met openingen of nestkasten ongeschikt als broedlocatie voor de steenuil en kerkuil. Op de onderzoekslocatie zijn geen individuen gezien of sporen die wijzen op hun aanwezigheid, zoals braakballen en krijtsporen. Nader onderzoek naar de steenuil en kerkuil wordt niet benodigd geacht.

5.1.2 Broedvogels met in uitzonderlijke gevallen een jaarrond beschermd nest (categorie 5)

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals de ekster, zwarte kraai en blauwe reiger. De bomen rond de onderzoekslocatie kunnen eventueel geschikt zijn als nestgelegenheid voor deze soorten. Echter, tijdens het veldbezoek zijn geen nesten of boomholtes aangetroffen in de aanwezige bomen rondom de onderzoekslocatie. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen broedende vogels waargenomen. Wel zijn op de onderzoekslocatie zwarte kraaien, eksters en een blauwe reiger waargenomen. Op en rond de onderzoekslocatie zijn geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat potentieel aanwezige nesten van categorie 5 broedvogelsoorten op of rond de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. In de omgeving zijn andere bomen en gebouwen aanwezig die geschikt zijn als broedlocatie voor categorie 5 broedvogelsoorten. Derhalve worden eventueel in de omgeving broedende vogels als algemene broedvogels beschouwd. Nader onderzoek naar categorie 5 broedvogels wordt niet benodigd geacht.

5.1.3 Overige broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn algemene broedvogels waargenomen, namelijk houtduiven. De bomen, stuiken en de heg rondom de onderzoekslocatie kunnen nestgelegenheden bieden voor algemene broedvogelsoorten. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Hoewel tijdens het veldbezoek geen nesten zijn waargenomen, is het niet uit te sluiten dat algemene vogels in de bomen rond de onderzoekslocatie zullen broeden. Vanwege de afstand van de bomen en de bebouwing van de Strijbeekseweg 15 tot de onderzoekslocatie kunnen de voorgenomen werkzaamheden een verstorend effect hebben op eventueel in de omgeving broedende vogels. Derhalve wordt geadviseerd de werkzaamheden langs de noordoostelijke en zuidwestelijke randen van de onderzoekslocatie zo veel mogelijk buiten het broedseizoen te laten plaatsvinden en buiten het broedseizoen een gepaste afstand te houden tot eventuele nestlocaties. Wanneer de schietwilgen en/of struiken van beuken verwijderd dienen te worden, wordt geadviseerd deze buiten het broedseizoen te verwijderen (zie hoofdstuk 6).

5.2 Vleermuizen

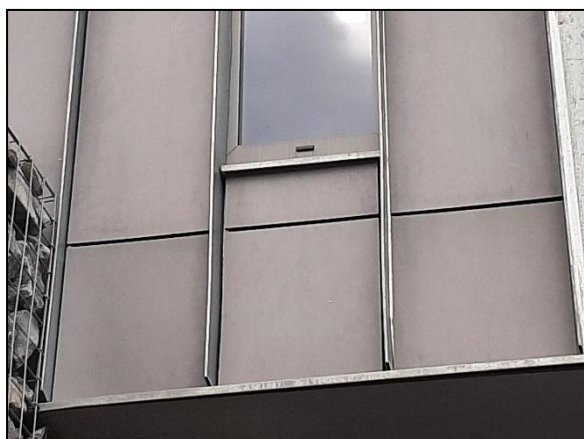
Volgens verspreidingsgegevens van het uitvoerportaal en de Verspreidingsatlas van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, baardvleermuis, Brandt's vleermuis, rosse vleermuis en kleine dwergvleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

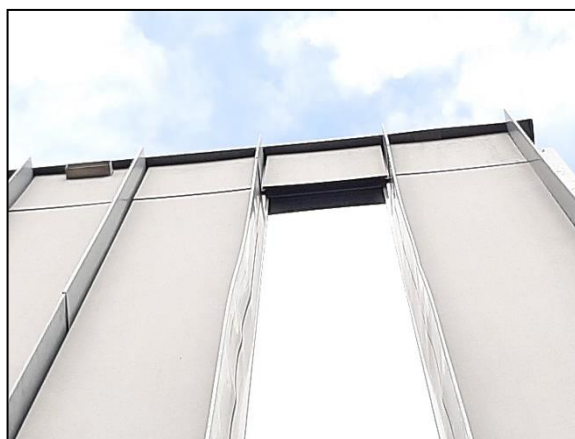
De onderzoekslocatie is geheel onbebouwd en bomen zijn niet aanwezig, waardoor uitgesloten kan worden dat verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen is niet aan de orde.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Naast de onderzoekslocatie zijn de bebouwing van de Stribbeekseweg 15 en de bebouwing van RAV Brabant Midden-West-Noord gelegen. De bebouwing van de Stribbeekseweg 15 is in potentie geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten vanwege de aanwezigheid van openingen onder de kant- en nokpannen bij de kopgevels. De bebouwing van RAV Brabant Midden-West-Noord is in potentie geschikt als verblijfplaats vanwege de aanwezigheid van openingen in de vorm van gleuven bij de kunststoffen beplating en de daklijsten (zie figuren 20 en 21). Eventuele verblijfplaatsen hierin ondervinden geen hinder van de ingreep op de onderzoekslocatie mits een afstand van circa 3 tot 5 meter tussen de bebouwing en bouwlocatie gewaarborgd kan blijven. De schietwilen naast de onderzoekslocatie zijn niet geschikt als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen vanwege het ontbreken van boomholtes. Wel wordt geadviseerd om vleermuisvriendelijke verlichting toe te passen voor werkzaamheden die tussen zonsondergang en zonsopgang plaatsvinden en in de nieuwe situatie in verband met eventueel in de nabije bebouwing verblijvende vleermuizen. Vleermuisvriendelijke verlichting kan toegepast worden door verlichtingsarmaturen te gebruiken die naar beneden schijnen en daarmee zo min mogelijk strooilight veroorzaken, of andere vleermuisvriendelijke kleuren (amberkleurig) toe te passen.

Figuur 20. Gleuven bij de kunststoffen beplating bij de gevels van de bebouwing van RAV Brabant Midden-West-Noord.

Figuur 21. Ruimte onder de daklijst van de bebouwing van RAV Brabant Midden-West-Noord.

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en mogelijk franjestaart, gewone grootoorvleermuis, baardvleermuis, Brandt's vleermuis, rosse vleermuis en kleine dwergvleermuis om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig. Het betreft de andere agrarische velden en bosschages in de omgeving van de onderzoekslocatie, maar ook in het Ulvenhoutse Bos, het Mastbos, de Stribbeekse Heide, het Sint Annabos, het Nieuw-Bosch en de Chaamse Bossen. Nader onderzoek naar foerageerhabitat wordt niet benodigd geacht. Wel wordt geadviseerd om vleermuisvriendelijke verlichting toe te passen voor werkzaamheden die tussen zonsondergang en zonsopgang plaatsvinden en in de nieuwe situatie in verband met eventueel in de omgeving foeragerende vleermuizen.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De bomenrij ten noordoosten van de onderzoekslocatie bestaande uit schietwilgen, de bomenrij ten noordoosten van de onderzoekslocatie bestaande uit esdoorn, de bomenrij ten noordwesten van de onderzoekslocatie bestaande uit zomereiken en de heg van de Strijbeekseweg 15 ten zuidwesten van de onderzoekslocatie zijn potentieel geschikt als vliegroute. Overtredingen van de Wet natuurbescherming zijn niet te verwachten. Bij deze elementen is geen sprake van essentiële vliegroutes. In de omgeving zijn andere donkere lijnvormige elementen aanwezig die als vliegroute gebruikt kunnen worden, zoals de bomenrij langs de Koekelberg en de Chaamsebaan. Dit betekent dat ook bij de onverhoopte verwijdering van de bomenrijen en bosschages, geen sprake zal zijn van overtreding van de Wet natuurbescherming wat betreft vliegroutes. Daarnaast zijn de bomenrij bestaande uit esdoorn en de bomenrij bestaande uit zomereiken voldoende ver verwijderd van de bouwlocatie. Potentiële vliegroutes zullen geen verstoring ondervinden van de voorgenomen werkzaamheden. Nader onderzoek naar vliegroutes wordt derhalve niet benodigd geacht. Wel wordt geadviseerd om vleermuisvriendelijke verlichting toe te passen voor werkzaamheden die tussen zonsondergang en zonsopgang plaatsvinden en in de nieuwe situatie in verband met vleermuizen die mogelijk gebruikmaken van de bomenrijen en lijnvormige bosschages rond de onderzoekslocatie.

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van het uitvoerportaal van de NDFF en Broekhuizen et al. (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: bever, damhert, eekhoorn, boomarter, bunzing, hermelijn en wezel.

De **bever** is afhankelijk van gebieden met water en aangrenzende bosgebieden. De soort heeft een voorkeur voor riviervalleien met veel uiterwaarden, begroeid met zacht hout en houdt zich voornamelijk op langs de trager stromende delen van de rivier. Tevens komt de bever voor in en langs meren, beken, poelen en moerassen. De soort verblijft in een aan water gebonden burcht. Tijdens het veldbezoek waren geen bevers of sporen van hun aanwezigheid waargenomen. Op en rond de onderzoekslocatie zijn geschikte waterelementen aanwezig voor de bever. Tevens ontbreekt zacht hout op en rond de onderzoekslocatie. Nader onderzoek naar de bever wordt niet benodigd geacht.

Het **damhert** voedt zich voornamelijk met grassen, biezten en kruiden, aangevuld met jonge bladeren, bessen (rozenbottel, braam, bosbes), eikels, granen, wortelen en 's winters schors, hulst en heide. Het damhert komt van nature voor in volwassen loofbossen en gemengde bossen, maar komt zelden in naaldbossen voor. De soort heeft een voorkeur voor bossen met een dichte onderbegroeiing, in de buurt van open parkachtig bosgebied en landbouwgronden. De bossen dienen voornamelijk als schuilplaats, terwijl de meer open gebieden als graasplek dienen. In Nederland komt het damhert voor op de Veluwe, in de duinen en op kinderboerderijen en hertenkampen. De onderzoekslocatie vormt geen geschikt habitat voor het damhert. Geschikte graasplekken zijn afwezig. Geschikter habitat voor het damhert is aanwezig in het Ulvenhoutse Bos, het Mastbos, de Strijbeekse Heide, het Sint Annabos, het Nieuw-Bosch en de Chaamse Bossen. Tevens is rond de onderzoekslocatie onvoldoende dekking in de vorm van bosgebied of andere dichte begroeiing aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen damherten of sporen van hun aanwezigheid waargenomen. Nader onderzoek naar het damhert wordt niet benodigd geacht.

De **eekhoorn** komt in de omgeving van de onderzoekslocatie voor. Deze soort kan zich doorgaans goed handhaven in stedelijke omgevingen wanneer voldoende verbindende groene elementen aanwezig zijn en genoeg voedsel te vinden is. De onderzoekslocatie betreft een braakliggend agrarisch veld dat wordt omgeven door bebouwing, grote wegen en andere agrarische velden. Groene verbindingen waar de eekhoorn gebruik van kan maken ontbreken rond de onderzoekslocatie. In de bomen op de planlocatie zijn daarnaast geen nesten van eekhoorns aangetroffen. Daarnaast zijn tijdens het veldbezoek geen eekhoorns of sporen van hun aanwezigheid waargenomen. De aanwezigheid van een vaste rust- of voortplantingsplaats van de eekhoorn kan worden uitgesloten. Nader onderzoek naar de eekhoorn wordt niet benodigd geacht.

De **boommarter** heeft een voorkeur voor een habitat met volgroeide gemengde bossen en naaldbossen. Tevens komt de soort ook voor in loofbossen en op rotswallen. Normaal gesproken komt de boommarter overdag niet buiten bosgebied voor en mijdt de soort bovendien open plekken in het woud. Boommarters verblijven in holle bomen of verlaten hopen en nesten van andere diersoorten zoals eekhoorns en duiven. De boommarter kan ook enkele keren verblijven op zolders en in dassenburchten. De onderzoekslocatie biedt geen geschikt habitat voor de boommarter. Geschikt bosgebied is op en rond de onderzoekslocatie afwezig. Geschikter habitat voor de boommarter is aanwezig in het Ulvenhoutse Bos, het Mastbos, de Strijbeekse Heide, het Sint Annabos, het Nieuw-Bosch en de Chaamse Bossen. In de bomen rond de onderzoekslocatie zijn geen holtes aanwezig. Het is uitgesloten dat verblijfplaatsen van de boommarter op en rond de onderzoekslocatie aanwezig zijn. Nader onderzoek naar de boommarter wordt niet benodigd geacht.

De **bunzing** en **wezel** komen volgens de verspreidingsgegevens van het uitvoerportaal van de NDFF voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. Ondanks dat de **hermelijn** niet in de omgeving is waargenomen, is het mogelijk dat ook deze soort voorkomt in de omgeving. De onderzoekslocatie zou deel uit kunnen maken van een migratieroute van deze soorten kleine marterachtigen. In de omgeving zijn landschapselementen aanwezig die met elkaar in verbinding staan. Kleine marterachtigen zijn sterk gebonden aan landschapselementen zoals houtwallen en bosschages die dekking bieden gedurende het foerageren en migreren tussen de vaste rust- of voortplantingsplaatsen en de foerageergebieden. Rond de onderzoekslocatie zijn geschikte bosschages aanwezig die aan de onderzoekslocatie grenzen en dekking kunnen bieden aan kleine marterachtigen. Het is daarom niet op voorhand uit te sluiten dat de onderzoekslocatie functioneert als een (essentiële) migratieroute voor kleine marterachtigen. Daarmee zijn negatieve gevolgen voor kleine marterachtigen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden ook niet uit te sluiten. Nader onderzoek naar kleine marterachtigen wordt benodigd geacht (zie hoofdstuk 6).

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als egel en rosse woelmuis. Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat hopen en andere schuilplaatsen van deze soorten worden vergraven. Voor deze soorten geldt dat rekening gehouden moet worden met de algemene zorgplicht (zie hoofdstuk 6).

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Volgens gegevens van het uitvoerportaal van de NDFF zijn in de afgelopen 5 jaar in de directe omgeving van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde reptielen waargenomen: hazelworm en levendbarende hagedis. Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor de zandhagedis en de gladde slang aanwezig. De **hazelworm** en **levendbarende hagedis** worden voornamelijk waar-

genomen op bos- en heideterreinen, maar maken daarnaast gebruik van tal van verschillende habitat-types. Doordat de onderzoekslocatie niet binnen het kerngebied van deze soorten valt en het habitat minder optimaal is, is het niet aannemelijk dat een bestaande populatie aanwezig is. Geschikter habitat voor reptielen is aanwezig in het Ulvenhoutse Bos, het Mastbos, de Strijbeekse Heide, het Sint Annabos, het Nieuw-Bosch en de Chaamse Bossen. Het is daarentegen niet uit te sluiten dat incidenteel een individu op of nabij de onderzoekslocatie kan voorkomen (zie hoofdstuk 6).

Amfibieën

Volgens gegevens van het uitvoerportaal van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar de volgende soorten waargenomen: **boomkikker**, **heikikker**, **kamsalamander**, **poelkikker**, **alpenwatersalamander** en **vinpootsalamander**. De waarnemingen van deze soorten hebben alleen betrekking tot het Ulvenhoutse Bos, het Mastbos, de Strijbeekse Heide, het Sint Annabos en het Nieuw-Bosch. Tijdens het veldbezoek zijn adulten en juvenielen van deze soorten niet waargenomen. Echter, de onderzoekslocatie biedt in principe geschikt habitat voor deze amfibieën vanwege de aanwezigheid van water in de buurt van bosschages in de vorm van bomenrijen. De bomenrijen in de buurt van het afwateringskanaal langs de noordoostelijke rand van de onderzoekslocatie en de bermen langs alle randen van de onderzoekslocatie vormen geschikt landhabitat voor amfibieën. De poel ten noordoosten van de onderzoekslocatie vormt ook geschikt (voortplantings)habitat voor amfibieën. Het is niet op voorhand uit te sluiten dat de bovengenoemde amfibieën tussen de bomenrijen rond de onderzoekslocatie, in de poel naast de onderzoekslocatie of in de afwateringskanalen of de bermen langs de randen van de onderzoekslocatie voorkomen. Indien de afwateringskanalen, de bermen, de poel en de bomenrijen onaangetast blijven, volstaan voorzorgsmaatregelen om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Echter, nader onderzoek naar de bovengenoemde amfibieën wordt benodigd geacht wanneer toch onverhoopt de afwateringskanalen, de bermen, de poel en/of de bomenrijen worden aangetast (zie hoofdstuk 6).

Vissen

Slechts enkele zoetwatervissoorten genieten binnen de Wet natuurbescherming een strenge bescherming. De poel ten noordoosten van de onderzoekslocatie en de afwateringskanalen langs de noordoostelijke en zuidoostelijke randen van de onderzoekslocatie bieden geen geschikt habitat voor streng beschermde vissoorten. Overtredingen van de Wet natuurbescherming zijn niet te verwachten met betrekking tot streng beschermde vissoorten. Indien onverhoopt toch werkzaamheden aan deze watergangen plaatsvinden, is het wel zaak om aandacht te schenken aan de algemene zorgplicht (zie hoofdstuk 6).

5.5 Ongewervelden

Libellen

Volgens gegevens van het uitvoerportaal van de NDFF zijn in de afgelopen 5 jaar in de directe omgeving van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde libellen waargenomen: bosbeekjuffer en gevlekte witsnuitlibel. Slechts enkele libellensoorten genieten binnen de Wet natuurbescherming een strenge bescherming. Deze zijn voor wat betreft hun verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen, die veelal alleen in natuurgebied zijn te vinden. Tijdens het veldbezoek zijn verschillende soorten waterjuffers waargenomen. Aangezien larven van **bosbeekjuffers** en **geflekte witsnuitlibellen** tussen aquatische vegetatie en in het water hangende kruidachtige vegetatie kunnen voorkomen, is het niet uit te sluiten dat de poel ten noordoosten van de onderzoekslocatie deel uit maakt van het (voortplantings)habitat van deze soorten. De initiatiefnemer heeft aangegeven dat de poel behouden blijft. In dit geval zullen eventueel in de poel voorkomende bosbeekjuffers en gevlekte witsnuitlibellen geen negatieve effecten van de voorgenomen ingreep ondervinden mits tijdens de werkzaamheden voldoende afstand van de poel wordt gehouden. Indien toch onverhoopt werkzaamheden aan de poel

plaatsvinden, dient nader onderzoek naar de bosbeekjuffer en gevlekte witsnuitlibel uitgevoerd te worden (zie hoofdstuk 6).

Vlinders

Volgens gegevens van het uitvoerportaal van de NDFF zijn in de afgelopen 5 jaar in de directe omgeving van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde vlindersoorten waargenomen: teunisbloempijlstaart, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder en grote vos. Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Geschikte waardplanten voor de **teunisbloempijlstaart** (basterdwederik en harig wilgenroosje), **grote weerschijnvlinder** (boswilg, rossige wilg en populieren) en **kleine ijsvogelvlinder** (kamperfoelie in dicht bos) zijn op of rond de onderzoekslocatie niet waargenomen. Tevens zijn volwassen of juveniele exemplaren van deze soorten op of rond de onderzoekslocatie niet waargenomen tijdens het veldbezoek. Geschikter habitat is aanwezig in het Ulvenhoutse Bos, het Mastbos, de Strijbeekse Heide, het Sint Annabos, het Nieuw-Bosch en de Chaamse Bossen. Het is uitgesloten dat binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van deze beschermde vlindersoort. Echter, geschikte waardplanten voor de **grote vos**, namelijk schietwilgen, zijn wel in de buurt van de onderzoekslocatie aanwezig. Desondanks zijn adulten en juveniele exemplaren van deze soort tijdens het veldbezoek nergens waargenomen. Geschikter habitat is aanwezig in het Ulvenhoutse Bos, het Mastbos, de Strijbeekse Heide, het Sint Annabos, het Nieuw-Bosch en de Chaamse Bossen. In deze natuurgebieden biotische en abiotische factoren aanwezig die een beter draagvlak vormen voor een (deel)populatie van de grote vos. De schietwilgen naast de onderzoekslocatie vormen naar alle waarschijnlijkheid geen deel van het functioneel leefgebied van de grote vos. Daarnaast heeft de initiatiefnemer aangegeven dat de schietwilgen naast de onderzoekslocatie naar alle waarschijnlijkheid behouden blijven. Nader onderzoek naar beschermde vlindersoorten wordt derhalve niet benodigd geacht.

Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten is op de onderzoekslocatie niet aanwezig en waarnemingen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie zijn ook niet bekend.

5.6 Planten

De onderzoekslocatie betreft een braakliggend agrarisch veld. Vegetatie is alleen aanwezig in de bermen langs de randen van de onderzoekslocatie. Hier bestaat de vegetatie voornamelijk uit smeerwortel, gestreepte witbol, dovenetel, zuring, grote lisdodde, brandnetel en kluwenhoornbloem. De planten op de onderzoekslocatie geven aan dat de bodem voedselrijk, zuur en vochtig is. In dergelijke vegetaties zijn geen beschermde soorten te verwachten. De meeste beschermde plantensoorten en de daarbij horende specifieke groeiomstandigheden zijn zeldzaam te noemen. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Nader onderzoek naar planten wordt niet benodigd geacht.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtrajec noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

6.1.1 Jaarrond beschermde broedvogels

Huismus en gierzwaluw

De nesten van huismussen en gierzwaluwen zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder de beschermingscategorie 2 van vogelnesten. Dit zijn nesten van koloniebroeders die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. In de bebouwing van de Strijbeekseweg 15 zijn broedende huismussen waargenomen. Daarnaast is de bebouwing potentieel geschikt als broedlocatie voor gierzwaluwen. De voorgenomen werkzaamheden zouden kunnen leiden tot overtreding van artikel 3.1 lid 4 (Het is verboden opzettelijk vogels te verstoren) van de Wet natuurbescherming. Derhalve wordt geadviseerd om de werkzaamheden op een afstand van 3 tot 5 meter van de bebouwing van de Strijbeekseweg 15 uit te voeren. Indien dit niet mogelijk is, wordt geadviseerd om de werkzaamheden die binnen een straal van 3 tot 5 meter van de bebouwing uitgevoerd dienen te worden buiten het broedseizoen van de huismus en gierzwaluw uit te voeren. Voor het broedseizoen van de huismus wordt globaal de periode van maart tot en met augustus aangehouden. Voor het broedseizoen van de gierzwaluw wordt globaal de periode van eind april tot en met juli aangehouden. Indien de werkzaamheden binnen een straal van 3 tot 5 meter van de bebouwing niet buiten het broedseizoen van de huismus en gierzwaluw uitgevoerd kunnen worden, dient een nader onderzoek naar deze soorten uitgevoerd te worden.

6.1.2 Algemene broedvogels

Indien onverhoopt toch bomen en struiken rond de onderzoekslocatie verwijderd dienen te worden, geldt voor de **algemene broedvogelsoorten** die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 lid 2 (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) en lid 4 (Het is verboden opzettelijk vogels te verstoren) van de Wet natuurbescherming zijn van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot september worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Met betrekking tot het onverhoopt verwijderen van de aanwezige beplanting buiten het broedseizoen wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen. Een grote stapel snoeiafval vormt namelijk een ideale broedlocatie voor kleine vogelsoorten als de winterkoning. Indien onverhoopt een dergelijke soort hierin tot broeden komt, mag het snoeiafval niet eerder worden verwijderd dan wanneer de jongen definitief zijn uitgevlogen.

Wanneer onverhoopt bomen en struiken rond de onderzoekslocatie binnen het broedseizoen verwijderd dienen te worden, zal voorafgaand hieraan door een ter zake kundig ecooloog geïnspecteerd moeten worden of broedgevallen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. De ecooloog zal naar aanleiding van de inspectie kunnen adviseren of het mogelijk is om het groen te kappen zonder daarbij broedvogels te verstoren.

6.2 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in Bijlage IV, onderdeel A van de Habitatrichtlijn, diersoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

De bebouwing van de Strijbeekseweg 15 en RAV Brabant Midden-West-Noord is in principe geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. De voorgenomen werkzaamheden zouden in geval van aanwezigheid van een verblijfsfunctie van vleermuizen kunnen leiden tot overtreding van artikel 3.5 lid 2 van de Wet natuurbescherming (het is verboden dieren opgenomen in Bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, Bijlage II van het Verdrag van Bonn en Bijlage I van het Verdrag van Bern opzettelijk te storen).

Gelet op de geschiktheid van de bebouwing rondom de onderzoekslocatie voor vleermuizen, wordt geadviseerd om de werkzaamheden overdag uit te voeren en de in- en uitvliegroutes van potentiële verblijfplaatsen (openingen in de gevels en daken) vrij te houden tijdens de werkzaamheden. Tevens dient, ten aanzien van mogelijk in de omgeving verblijvende of foeragerende vleermuizen, vleermuisvriendelijke verlichting toegepast te worden in de nieuwe situatie en tijdens werkzaamheden die tussen zonsondergang en zonsopkomst plaatsvinden. Vleermuisvriendelijke verlichting kan toegepast worden door verlichtingsarmaturen te gebruiken die naar beneden schijnen en daarmee zo min mogelijk strooilicht veroorzaken, of andere vleermuisvriendelijke verlichting (amberkleurig) toe te passen.

Indien de werkzaamheden niet op bovenstaand beschreven wijze uitgevoerd kunnen worden, dient een nader onderzoek uitgevoerd te worden naar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen (ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, baardvleermuis, Brandt's vleermuis en kleine dwergvleermuis).

De bomenrijen rond de onderzoekslocatie zijn geschikt als vliegroute voor vleermuizen. Echter, de aanwezige bomenrijen zullen geen deel uitmaken van essentiële vliegroute vanwege de aanwezigheid van andere geschikte lijnvormige elementen in de directe omgeving. Desondanks wordt geadviseerd vleermuisvriendelijke verlichting toe te passen voor werkzaamheden die tussen zonsondergang en zonsopgang plaatsvinden alsmede in de nieuwe situatie.

6.3 Overige zoogdieren

Op basis van de huidige informatie valt niet uit te sluiten dat de onderzoekslocatie deel uitmaakt van het functioneel leefgebied van kleine marterachtigen zoals de **bunzing**, **wezel** en **hermelijn** als migratieroute tussen foerageergebieden en/of rustplaatsen. Deze zoogdieren vallen onder de beschermingscategorie 'Andere Soorten' en worden genoemd in Bijlage A van de Wet natuurbescherming. De voorgenomen werkzaamheden kunnen leiden tot overtreding van artikel 3.10 lid 1b van de Wet natuurbescherming (Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van zoogdieren te beschadigen of te vernielen). Derhalve dient nader onderzoek naar kleine marterachtigen uitgevoerd te worden om meer grip te krijgen op de functies die de onderzoekslocatie voor kleine marterachtigen vervult.

6.4 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten algemene soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden vergraven. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 lid 1a (Het is verboden in het wild levende zoogdieren en amfibieën opzettelijk te doden of te vangen) en 1b (Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van zoogdieren en amfibieën opzettelijk te beschadigen of te vernielen) van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Echter, het is in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

6.5 Amfibieën

Op basis van de huidige informatie is het niet op voorhand uit te sluiten dat de kamsalamander, heikikker, boomkikker, poelkikker, alpenwatersalamander en/of vinpootsalamander in de poel naast de onderzoekslocatie en/of de bermen en/of afwateringskanalen langs de randen van de onderzoekslocatie. De **kamsalamander**, **heikikker** en **boomkikker** worden genoemd in Bijlage IV, onderdeel A van de Habitatrichtlijn en in Bijlage II bij het Verdrag van Bern. De **poelkikker** wordt genoemd in Bijlage IV, onderdeel A van de Habitatrichtlijn. De voorgenomen werkzaamheden kunnen met betrekking tot deze soorten, zonder voorzorgsmaatregelen, leiden tot overtreding van artikel 3.5 lid 1 (Het is verboden in het wild levende dieren opzettelijk te doden of te vangen) en 2 (Het is verboden in het wild levende dieren opzettelijk te verstoren) van de Wet natuurbescherming. De **alpenwatersalamander** en **vinpootsalamander** vallen onder de beschermingscategorie 'Andere Soorten' en worden genoemd in Bijlage A van de Wet natuurbescherming. Met betrekking tot deze soorten kunnen de werkzaamheden, zonder voorzorgsmaatregelen, leiden tot overtreding van artikel 3.10 lid 1a (Het is verboden in het wild levende amfibieën opzettelijk te doden of te vangen) en 1b (Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van amfibieën opzettelijk te beschadigen of te vernielen) van de Wet natuurbescherming. Derhalve wordt geadviseerd om, ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden, de werkwijze vast te leggen in een ecologisch werkprotocol dat bij de uitvoerende partij onder de aandacht dient te worden gebracht. In het werkprotocol worden de benodigde maatregelen verwoord en de verantwoordelijkheden van de betrokken partijen vastgelegd.

Vanwege de aanwezigheid van geschikt landhabitat kan overtreding van artikel 3.5 lid 1 en 2 en artikel 3.10 lid 1a en 1b van de Wet natuurbescherming plaatsvinden wanneer de bomenrijen in de buurt van de onderzoekslocatie verwijderd dienen te worden en/of de berm langs de randen van de onderzoekslocatie wordt aangetast. Tevens kunnen de werkzaamheden, indien de afwateringskanalen langs de randen van de onderzoekslocatie en de poel naast de onderzoekslocatie gedempt dienen te worden, naast overtreding van eerder genoemde artikelen van de Wet natuurbescherming, ook leiden tot overtreding van artikel 3.5 lid 3 (Het is verboden eieren van in het wild levende dieren opzettelijk te vernielen of te rapen) en 4 (Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van in het wild levende dieren te beschadigen of te vernielen) van de Wet natuurbescherming. In bovenstaande gevallen wordt geadviseerd om vooraf aan de voorgenomen werkzaamheden een nader onderzoek naar alle bovengenoemde amfibieën uit te laten voeren om meer grip te krijgen op de functies die de onderzoekslocatie voor deze soorten vervult.

De werkzaamheden kunnen verstorend werken voor algemene amfibieën die zich op de onderzoekslocatie bevinden. Door de werkzaamheden kunnen dieren gewond raken of worden gedood. Voor de te verwachten algemene amfibiesoorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de Wet natuurbescherming, waardoor geen ontheffing hoeft te

worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Het doden of verwonden kan plaatsvinden indien schuil- of voortplantingslocaties worden beschadigd. Dit kan door het verwijderen van stenenstapels, takkenhopen, bladeren en andere materialen die door langdurige opslag of aanwezigheid schuilplaatsen bieden. Het verwijderen van de materialen dient daarom buiten de gevoelige periode van winter-rust plaats te vinden. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

6.6 Vissen

Indien onverhoopt werkzaamheden aan de afwateringskanalen langs de randen van de onderzoekslocatie en/of de poel naast de onderzoekslocatie plaatsvinden, kunnen zonder maatregelen vissen worden gedood, hetgeen een overtreding van de Wet natuurbescherming inhoudt. De te verwachten soorten vallen echter onder het provinciale soortenbeleid, zodat voor de werkzaamheden niet vooraf een ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Voor de te verwachten algemene vissoorten geldt echter wel de zorgplicht. Dit houdt in dat het doden van individuen redelijkerwijs vermeden dient te worden. Dit kan door het afvangen van vissen voorafgaande aan de dempingswerkzaamheden en het verplaatsen van de vissen in de te handhaven watergangen in de directe omgeving. Aanbevolen wordt om ten tijde van de uitvoering de werkwijze vast te leggen in een ecologisch werkprotocol dat bij de uitvoerende partij onder de aandacht dient te worden gebracht. In het werkprotocol worden de benodigde maatregelen verwoord en de verantwoordelijkheden van de betrokken partijen vastgelegd.

6.7 Ongewervelden

Op basis van de huidige informatie is het niet op voorhand uit te sluiten dat de poel naast de onderzoekslocatie deel uitmaakt van het functioneel leefgebied van de **bosbeekjuffer** en **gevekte witsnuitlibel**. De bosbeekjuffer valt onder de beschermingscategorie 'Andere Soorten' en wordt genoemd in Bijlage A van de Wet natuurbescherming. De gevlekte witsnuitlibel wordt genoemd Bijlage IV, onderdeel A van de Habitatrichtlijn en in Bijlage II bij het Verdrag van Bern. De voorgenomen werkzaamheden kunnen vanwege de geringe afstand tot de poel, zonder het treffen van voorzorgsmaatregelen, leiden tot overtreding van artikel 3.5 lid 2 (Het is verboden libellen opzettelijk te verstoren) en artikel 3.10 lid 1b (Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van libellen opzettelijk te beschadigen of te vernielen) van de Wet natuurbescherming. Derhalve wordt geadviseerd om, ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden, de werkwijze vast te leggen in een ecologisch werkprotocol dat bij de uitvoerende partij onder de aandacht dient te worden gebracht. In het werkprotocol worden de benodigde maatregelen verwoord en de verantwoordelijkheden van de betrokken partijen vastgelegd.

Indien onverhoopt de poel naast de onderzoekslocatie aangetast wordt, dient vooraf aan de werkzaamheden een nader onderzoek naar de bosbeekjuffer en gevlekte witsnuitlibel uitgevoerd te worden om te achterhalen of de poel deel uitmaakt van het functioneel leefgebied van deze soort.

6.8 Overige soort(groep)en

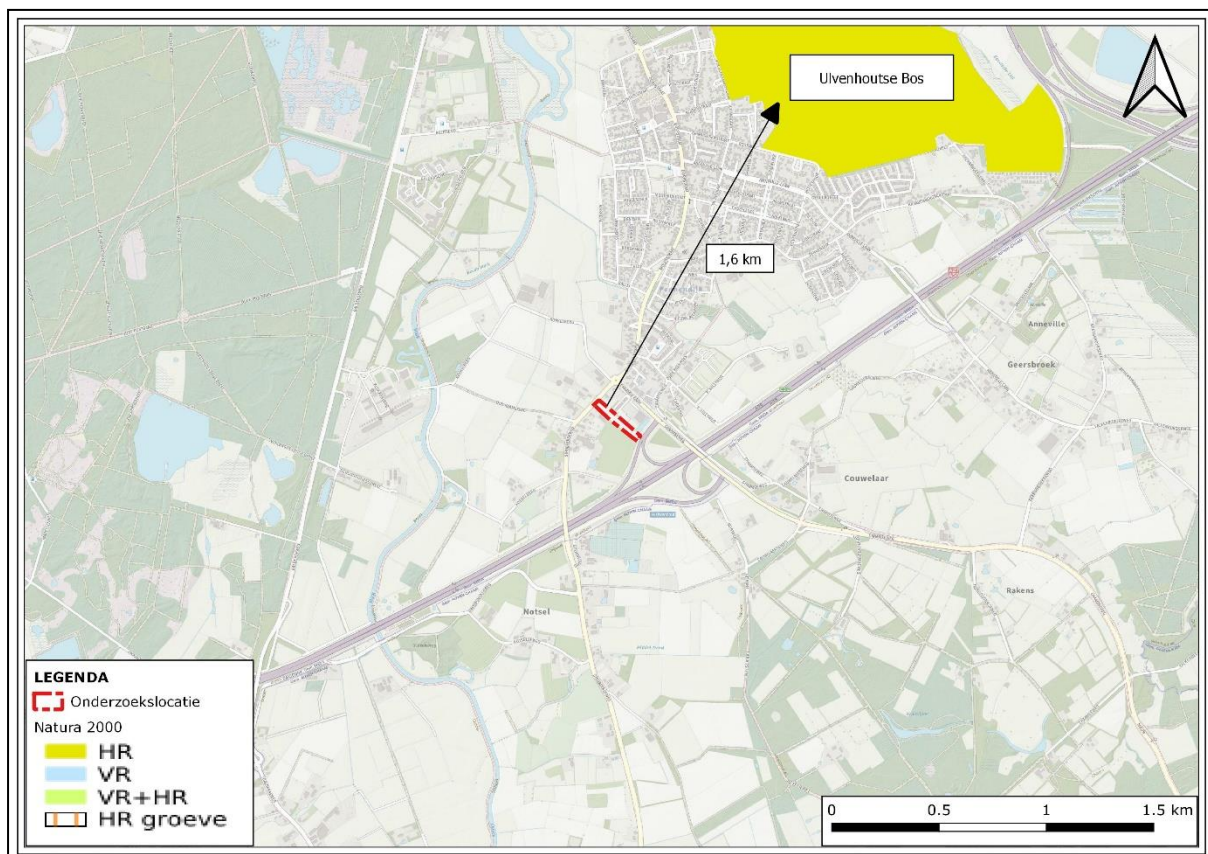
Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat of geschikte verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Ulvenhoutse Bos, bevindt zich op circa 1,6 kilometer afstand ten noordoosten van de onderzoekslocatie (zie figuur 22). Dit is tevens het dichtstbijzijnde stikstofgevoelige Natura 2000-gebied.

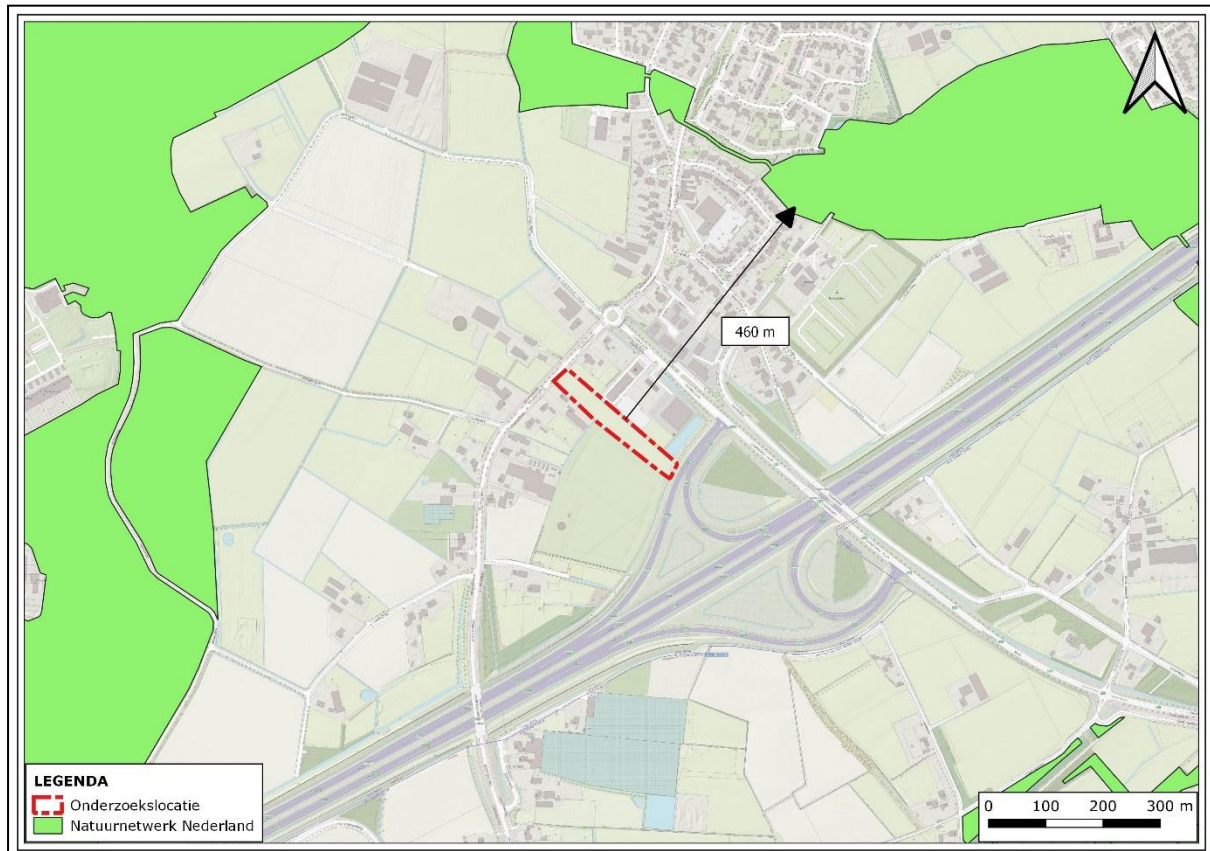

Figuur 22. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid als door de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet te verwachten. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn vanwege de onderlinge afstand en de voorgenomen ingreep op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van stikstof wordt noodzakelijk geacht. Dit kan in eerste instantie worden onderzocht middels een modelberekening (AERIUS-calculator).

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt echter wel in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 460 meter ten noordoosten van de onderzoekslocatie. In figuur 23 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 23. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

Initiatiefnemers van ingrepen binnen of in de directe nabijheid van het Natuurnetwerk Nederland dienen in Noord-Brabant de effecten van de ingreep op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk te onderzoeken. Gezien de afstand van de onderzoekslocatie tot het dichtstbijzijnde deel van het Natuurnetwerk en de aard van de voorgenomen ingreep zullen de wezenlijke waarden en kenmerken ten opzichte van de oorspronkelijke situatie niet veranderen. Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk Nederland wordt niet noodzakelijk geacht.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of vervolgmataregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

Wegens het ontbreken van bomen op de onderzoekslocatie, kan het onderdeel houtopstanden als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming buiten beschouwing worden gelaten. Vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

De bomenrij ten noordoosten van de onderzoekslocatie valt niet onder de definitie houtopstanden, als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. Deze houtopstand betreft eenrijige beplanting langs landbouwgronden bestaande uit wilgen. Indien onverhoopt deze bomen verwijderd dienen te worden, geldt voor deze houtopstand geen meldingsplicht en herplantplicht.

Voor de andere bomen rond de onderzoekslocatie geldt dat de bomen vallen onder artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming. Indien onverhoopt toch bomen gekapt dienen te worden, geldt een meldingsplicht voorafgaand aan de kap. Tevens draagt de rechthebbende zorg voor de herbeplanting van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand. Indien de herbeplanting van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand gerealiseerd wordt, is geen ontheffing van artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming benodigd. De kapmelding dient te worden ingediend bij de provincie Noord-Brabant. Wanneer het niet mogelijk is om dezelfde grond te herbeplanten, dient een ontheffing aangevraagd te worden voor artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Het betreft een ontheffing voor het herbeplanten op andere grond. Een ontheffing kan verleend worden indien de herbeplanting voldoet aan de gestelde regels.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Rho Adviseurs voor leefruimte een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan de Strijbeekseweg te Ulvenhout. De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en heeft tot doel om in te schatten of op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. De initiatiefnemer is voornemens nieuwbouw te realiseren op de onderzoekslocatie in de vorm van woningbouw en een verenigingsloods. De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten, soortgroepen en beschermde gebieden is weergegeven in tabel I en II. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	binnen invloeds-sfeer	mogelijk	mogelijk	mogelijk	in verband met in de omgeving broedende huismussen en potentieel in de omgeving broedende gierzwaluwen de werkzaamheden op een afstand van 3 tot 5 meter van de desbetreffende bebouwing uitvoeren of werken buiten het broedseizoen van de huismus en gierzwaluw of nader onderzoek naar de huismus en gierzwaluw laten uitvoeren indien eerder genoemde maatregelen niet mogelijk zijn
Vleermuizen	verblijfplaatsen	binnen invloeds-sfeer	mogelijk	mogelijk	mogelijk	werkzaamheden overdag uitvoeren, potentiële in- en uitvliegroutes vrij houden en vleermuisvriendelijke verlichting toepassen of nader onderzoek naar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in de bebouwing rond de onderzoekslocatie
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	vleermuisvriendelijke verlichting toepassen ten aanzien van in de omgeving foeragerende vleermuizen
	vliegroutes	binnen invloeds-sfeer	mogelijk	nee	nee	vleermuisvriendelijke verlichting toepassen in verband met eventueel gebruik van bomenrijen in de omgeving als vliegroute door vleermuizen
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	ja	mogelijk	nader onderzoek naar kleine marterachtigen + aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene grondgebonden zoogdieren
Amfibieën		ja	mogelijk	mogelijk	mogelijk	opstellen van ecologisch werkprotocol in verband met mogelijke aanwezigheid van boomkikker, heikikker, kamsalamander, poelkikker, alpenwatersalamander en vinpootsalamander of nader onderzoek naar deze soorten indien de watergangen worden aangetast + aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene amfibieën
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		ja	mogelijk	nee	nee	opstellen van ecologisch werkprotocol in verband met mogelijke aanwezigheid in de afwateringskanalen en de poel naast de onderzoekslocatie indien deze watergangen worden aangetast door de werkzaamheden

Soortgroep	Geschied habitat	Ingrep verstrend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Libellen en vlinders	ja	mogelijk	mogelijk	mogelijk	opstellen van ecologisch werkprotocol in verband met mogelijke aanwezigheid van bosbeekjuifer en gevlekte witsnuitlibel in de poel naast de onderzoekslocatie of nader onderzoek naar deze soorten indien de poel wordt aangetast
Overige ongewervelden	nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten	nee	nee	nee	nee	-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Tabel II. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor gebiedsbescherming en te nemen vervolgstappen

Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingrep verstrend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000	1,6 km	mogelijk	ja	mogelijk	nader onderzoek stikstopdepositie uit laten voeren
Natuurnetwerk Nederland	460 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden	ja	mogelijk	nee	mogelijk	meldingsplicht en herplantplicht indien de eiken en esdoorns in de buurt van de onderzoekslocatie gekapt dienen te worden

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusies en aanbevelingen

De bebouwing van de Strijbeekseweg 15 naast de onderzoekslocatie is potentieel geschikt als broedlocatie voor **huismussen** en **gierzwaluwen**. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden op een afstand van 3 tot 5 meter van de gevels van de omliggende bebouwing of buiten het broedseizoen van de huismus en gierzwaluw uit te voeren. Dit laatste betekent dat de werkzaamheden buiten de periode van maart tot en met augustus dienen plaats te vinden. Indien de werkzaamheden niet op een afstand van 3 tot 5 meter van de gevels van de Strijbeekseweg 15 of buiten het broedseizoen plaats kunnen vinden, dienen nader onderzoeken naar broedlocaties van huismussen en gierzwaluwen uitgevoerd te worden voorafgaand aan de werkzaamheden.

Voor **algemene broedvogelsoorten** die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien onverhoopt bomen en struiken rond de onderzoekslocatie verwijderd dienen te worden, geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten wanneer het verwijderen van de beplanting buiten het broedseizoen (maart tot september) plaatsvindt. Wanneer de aanwezige beplanting buiten het broedseizoen gesnoeid of verwijderd wordt, wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen om broedgevallen hierin te voorkomen. Eventueel aanwezige nesten mogen worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Indien de beplanting niet buiten het broedseizoen verwijderd kan worden, dient vooraf aan de werkzaamheden een broedvogelinspectie uitgevoerd te worden.

Gelet op de geschiktheid van de bebouwing rondom de onderzoekslocatie voor **vleermuizen**, wordt geadviseerd om de werkzaamheden overdag uit te voeren en daarbij de in- en uitvliegroutes van de potentiële verblijfplaatsen vrij te houden. Wanneer dit niet mogelijk is, dient nader onderzoek naar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in de bebouwing rondom de onderzoekslocatie uitgevoerd te worden. Tevens dient, ten aanzien van mogelijk in de omgeving verblijvende of foeragerende vleermuizen en ten aanzien van lijnvormige elementen die gebruikt kunnen worden als vliegroute, vleermuisvriendelijke verlichting toegepast te worden in de nieuwe situatie en tijdens werkzaamheden die tussen zonsondergang en zonsopkomst plaatsvinden. Vleermuisvriendelijke verlichting kan toegepast worden door verlichtingsarmaturen te gebruiken die naar beneden schijnen en

daarmee zo min mogelijk strooilicht veroorzaken, of andere vleermuis-vriendelijke verlichting (amberkleurig) toe te passen. Indien de werkzaamheden niet op bovenstaand beschreven manier kunnen plaatsvinden, dient een nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen uitgevoerd te worden.

Mogelijk maakt de onderzoekslocatie deel uit van het functioneel leefgebied van **kleine marterachtigen** als migratieroute tussen foerageergebieden en/of verblijfplaatsen. Ten aanzien hiervan wordt geadviseerd nader onderzoek naar kleine marterachtigen uit te laten voeren om de precieze functie van de onderzoekslocatie voor deze soortgroep te achterhalen.

Geadviseerd wordt om een ecologisch werkprotocol op te laten stellen waarin maatregelen staan beschreven om schade aan het verstoren van individuen van de mogelijk aanwezige boomkikker, heikikker, kamsalamander, poelkikker, alpenwatersalamander, vinpootsalamander, bosbeekjuffer en gevlekte witsnuitlibel te voorkomen. Indien onverhoopt de afwateringskanalen en/of bermen langs de randen van de onderzoekslocatie, de bomenrijen in de buurt van de onderzoekslocatie of de poel naast de onderzoekslocatie worden aangetast, wordt geadviseerd om nader onderzoek naar de bovengenoemde **amfibieën** uit te laten voeren. Indien alleen de afwateringskanalen worden aangetast, wordt geadviseerd om naast nader onderzoek naar amfibieën, ook een ecologisch werkprotocol op te laten stellen waarin maatregelen staan beschreven om schade aan individuen van **algemene vissoorten** te voorkomen. Indien onverhoopt alleen de poel wordt aangetast, wordt geadviseerd om naast nader onderzoek naar amfibieën en het opstellen van een ecologisch werkprotocol voor algemene vissoorten, ook nader onderzoek naar de **bosbeekjuffer** en **gevekte witsnuitlibel** uit te laten voeren.

Ten aanzien van nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn externe effecten als gevolg van een toename van stikstof-depositie vanwege de afstand tot het stikstofgevoelige Natura 2000-gebied Ulvenhoutse Bos en de voorgenomen ingrepen op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van stikstof wordt daarom noodzakelijk geacht. Geadviseerd wordt om een **onderzoek stikstofdepositie** uit te laten voeren om de mogelijke effecten op het Natura 2000-gebied Ulvenhoutse Bos te inventariseren.

Met betrekking tot beschermde **houtopstanden** heeft de initiatiefnemer aangegeven dat alle bomen rond buiten de onderzoekslocatie naar alle waarschijnlijkheid behouden blijven. Voor de bomen rond de onderzoekslocatie, behalve de bomenrij bestaande uit schietwilgen, geldt een meldingsplicht voorafgaand aan de eventuele kap en een herplantplicht binnen drie jaar na het eventueel vellen van de houtopstand. Indien de herbeplanting van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand gerealiseerd wordt, is geen ontheffing van artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming benodigd. De kapmelding dient te worden ingediend bij de provincie Noord-Brabant. Wanneer het niet mogelijk is om dezelfde grond te herbeplanten dient een ontheffing aangevraagd te worden voor artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Een ontheffing kan verleend worden indien de herbeplanting voldoet aan de gestelde regels.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- BIJ12 (2017a). Kennisdocument huismus. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017b). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017c). Kennisdocument steenuil. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-019-Kennisdocument-Steenuil-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017d). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017e). Kennisdocument heikikker. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-008-Kennisdocument-Heikikker-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017f). Kennisdocument kamsalamander. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-010-Kennisdocument-Kamsalamander-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017g). Kennisdocument poelkikker. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-014-Kennisdocument-Poelkikker-1.0.pdf>.
- Limpens H. & Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op 24 mei 2022 van <https://www.natura2000.nl/gebieden>.
- Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied 3 kilometer, periode 2017-2022. NDFF. Geraadpleegd op 24 mei 2022 van <https://ndff-ecogrid.nl>.
- Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op 24 mei 2022 van <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>.
- Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 24 mei 2022 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.
- Wet natuurbescherming (2015, 16 december). Opgehaald van: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-02-17>.

Provinciale bronnen

Noord-Brabant
www.brabant.nl (NNN en beschermde gebieden in Noord-Brabant)

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten: a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel, b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttrenten of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfin, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfin
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklover, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihal, duinpieper, dwergmeeuw, dwergster, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilvereiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmstij, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilvereiger, kleinste waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekelzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tijtjaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespandief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangster, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw
--------	---

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoevlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpernelblauwtje, duinparelmoevlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoevlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavvlinder, pimpernelblauwtje, sleedoornpage, spiegel dikkopje, veenbesblauwtje, veenbosparelmoevlinder, veenhooibeestje, veldparelmoevlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert
Planten		akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, bekierde ogentroost, berggamander, bergnachtorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenororchis, dregs, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geplooid vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiszanger, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseener, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruip-tijm, lange zonnedaauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw pazelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: - Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; - Houtopstanden op erven of in tuinen; - Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; - Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; - Kweekgoed; - Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; - het dunnen van een houtopstand; - uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: - ten minste eens per tien jaar worden geoogst; - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	- Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. - Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.
Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

